

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. มีหลักการคือให้มีกฎหมายว่าด้วยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เสนอต่อประธานสภาิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้สภาิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานสภาิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

สภาิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ในวาระที่หนึ่ง ครั้งที่ ๒๙/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๒๙ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน และกำหนดเวลาพิจารณา ๖๐ วัน โดยเมื่อครบกำหนด ๖๐ วันแล้ว คณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๓๐ วัน (ครั้งที่ ๑) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๑) ออกไปอีก ๓๐ วัน ต่อมาคณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๓๐ วัน (ครั้งที่ ๒) โดยที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการวิสามัญขยายเวลา (ครั้งที่ ๒) ออกไปอีก ๓๐ วัน และคณะกรรมการวิสามัญมีหนังสือขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปอีก ๖๐ วัน (ครั้งที่ ๓) โดยที่ประชุมมีมติให้งดใช้ข้อบังคับ ข้อ ๙๘ เป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี เรื่องการให้ขยายเวลาได้ไม่เกินครั้งละ ๓๐ วัน โดยให้คณะกรรมการขยายเวลา (ครั้งที่ ๓) ออกไปอีก ๖๐ วัน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอรายงานต่อประธานสภาิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ และประธานสภาิติบัญญัติแห่งชาติได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

จากนั้น ในคราวประชุมสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สอง เรียงตามลำดับมาตราจนถึงมาตรา ๒๙ และเลื่อนไปพิจารณาต่อในการประชุมสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๗/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ พิจารณาในวาระที่ ๒ ต่อ โดยเริ่มในมาตรา ๓๐ ไปจนจบร่าง และลงมติในวาระที่สาม มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ และดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๓๐ ก วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ซึ่งปัญหาดังกล่าวอยู่ในเขตทางทะเลอันมีลักษณะที่หลากหลายและประเทศไทย มีอำนาจอธิปไตยหรือสิทธิอธิปไตยที่จะต้องรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลไว้ รวมทั้งมีสิทธิหน้าที่อื่นตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามอีกด้วย อันทำให้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถใช้บังคับในเขตทางทะเลที่อยู่ภายนอกราชอาณาจักร หรืออาจไม่ครอบคลุมถึง การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่มีอยู่อย่างมากมายในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากร หรือด้านสิ่งแวดล้อม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิบัติงานหลักเพื่อรับผิดชอบดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างมีเอกภาพ บูรณาการ และประสานการปฏิบัติงานในเขตทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๘ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดบทนิยามศัพท์ของคำว่า “การข่าวกรอง” “การต่อต้านข่าวกรอง” “การข่าวกรองทางการสื่อสาร” “การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน” และ “ผู้อำนวยการ” (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญ กล่าวคือ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสารและการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน ติดตามสถานการณ์ภายในประเทศและต่างประเทศที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ และรายงานต่อนายกรัฐมนตรีและสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นศูนย์กลางประสานกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนกับหน่วยข่าวกรองอื่นภายในประเทศ รวมทั้งเป็นหน่วยงานหลักในการประสานกิจการการข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรองกับหน่วยข่าวกรองของต่างประเทศ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่นายกรัฐมนตรี หรือสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย เป็นต้น (มาตรา ๕)

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลส่งข้อมูลหรือเอกสารที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ หรืออาจดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารอันเกี่ยวกับการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสาร และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน รวมทั้งอาจใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เครื่องโทรคมนาคม หรือเทคโนโลยีอื่นใด เพื่อดำเนินการดังกล่าวได้ (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยข่าวกรองอื่นของรัฐได้รวบรวมและรายงานข่าวกรองให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยข่าวกรองนั้นแล้ว ให้หน่วยข่าวกรองดังกล่าวจัดส่งสำเนารายงานข่าวกรองนั้นต่อสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (มาตรา ๗)

๕. กำหนดให้บรรดาข้อมูลข่าวสารที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้จะเปิดเผยมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยต่อหน่วยข่าวกรอง หน่วยงานความมั่นคง นายกรัฐมนตรี หรือตามคำสั่งศาล (มาตรา ๘)

๖. กำหนดให้มีผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งราชการของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ รับผิดชอบขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (มาตรา ๙)

๗. กำหนดให้ผู้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เป็นผู้ปฏิบัติงานข่าวกรองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านการข่าวกรองของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และให้ได้รับค่าตอบแทนตามระเบียบที่ผู้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (มาตรา ๑๐)

๘. กำหนดให้หน่วยงานอื่นของรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปช่วยปฏิบัติราชการในสำนักข่าวกรองแห่งชาติตามที่ผู้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติร้องขอ (มาตรา ๑๑)

๙. กำหนดให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติจัดให้มีศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “ศป.ข.” เป็นหน่วยงานภายใน เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสานกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนร่วมกับหน่วยข่าวกรองอื่นภายในประเทศ พร้อมทั้งกำหนดให้ผู้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่งตั้งรองผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็นผู้ำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการ และกำกับดูแลการดำเนินงานของ ศป.ข. (มาตรา ๑๒)

๑๐. กำหนดให้ ศป.ข. มีหน้าที่และอำนาจหน้าที่สำคัญ กล่าวคือ ติดตาม ประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งรายงานข่าวประจำวัน ข่าวเร่งด่วน ข่าวเฉพาะกรณี และรายงานการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงต่อนายกรัฐมนตรี สภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ตลอดจนกระจายข่าวไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผื่อระวังภัยคุกคามความมั่นคงปลอดภัย ทั้งในภาวะปกติและช่วงที่มีสถานการณ์ช่วงเทศกาลที่สำคัญ พระราชพิธี และการประชุมหรืองานพิธีการที่สำคัญของรัฐ รวมถึงการให้ความรู้และประสานความร่วมมือด้านการข่าวกับภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เป็นต้น (มาตรา ๑๓)

๑๑. กำหนดให้ผู้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจจัดให้มีศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค เรียกโดยย่อว่า “ศป.ข.ภาค” เมื่อมีกรณีจำเป็นในการปฏิบัติงานที่ต้องมีการประสานการดำเนินงานข่าวกรองกับหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ภาคใดก็ได้ พร้อมทั้งกำหนดให้ ศป.ข.ภาค เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อผู้ผู้อำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ โดยให้ผู้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญในสำนักข่าวกรองแห่งชาติคนหนึ่งเป็นผู้ำนวยการศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติภาค (มาตรา ๑๔)

๑๒. กำหนดให้การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง และวิธีการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานใน ศป.ข. และ ศป.ข.ภาค เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติกำหนด (มาตรา ๑๕)

๑๓. กำหนดบทกำหนดโทษทางอาญาในกรณีที่เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาติเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่โดยฝ่าฝืนมาตรา ๘ (มาตรา ๑๖)

นางธิดารัตน์ อุจน์จันทร์ / จัดทำ